

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості
продуктів тваринництва**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ДІАГНОСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
ПРЕВЕНЦІЙ ХВОРОБ ТВАРИН**

**спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**

Суми – 2022

Розробник:

Березовський А. В., д.в.н., професор

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва (назва кафедри)	протокол від «_13_» червня 2022 року №_11
Завідувач кафедри	 (підпис)

Фотіна Т.І.
(прізвище,
ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Березовський А. В.

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Нечипоренко О.Л.

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Петров Р.В.

Нагорна Л.В.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

(Т.В.)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 12.07. 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

		спеціальності, що виконує лабораторно-інструментальні дослідження організму тварин з використанням морфологічних, біохімічних, імунологічних, генетичних, молекулярно-біологічних, бактеріологічних, цитологічних, токсикологічних, вірусологічних і інших методів за рахунок впровадження сучасних ветеринарних технологій, які, пройшовши наукову апробацію й процедуру дозволу на застосування, вимагають відповідного лабораторного устаткування, безперебійного постачання реагентами, специфічних методичних рекомендацій, виконання санітарних правил, технічного контролю, підготовки персоналу, економічного обґрунтування, застосування міжнародних стандартів в проведенні лабораторних клінічних досліджень.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Основою для вивчення дисципліни «Аспекти сучасних діагностичних досліджень та превенції хвороб тварин» є обов'язкові курси навчання "Анатомія тварин", "Органічна і неорганічна хімія", "Цитологія та гістологія", "Аналітична хімія", "Ветеринарна мікробіологія і вірусологія", "Фізіологія людини", "Ембріологія", "Клінічна лабораторна діагностика", "Ветсанекспертиза продуктів тваринництва"
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної не доброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm. У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechenna-yakosti-osviti/zabezpechenna-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання
16	посилання на МУДЛ	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1375

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен аналізувати і застосовувати на практиці	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 5	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 13	ПРН 16		
ДРН 1. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує етико-правових знань біоветеринарної діяльності, з етики в проведенні лабораторних та клінічних досліджень.	+	+						+	- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 2. Вміти використовувати інформаційні технології та міжнародні стандарти належної лабораторної практики при проведенні лабораторно-інструментальних досліджень, принципи створення лабораторій із застосуванням сучасного обладнання, новітніх медичних технологій та наукових розробок та сучасні мікробіологічні методи дослідження в діагностиці інфекційних захворювань.	+	+	+	+	++	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 3. Вміти визначити створити стандартні операційні процедури, протоколи лабораторних досліджень, правила аналізу, узагальнення та валідацію результатів сучасних лабораторних досліджень. Вміти використовувати сучасні імунологічні методи лабораторних досліджень	+	+	+	+	+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, - виконання завдань самостійної роботи
ДРН 4. Вміти застосовувати на практиці правила належної лабораторної практики: цитофлуориметричний, генетичний, цитологічний, морфологічний та інші методи лабораторних досліджень в клінічній практиці.	+	+	+	+	+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, - виконання завдань самостійної роботи
ДРН 5. Вміти проводити лабораторні дослідження з використанням сучасного обладнання та новітніх медичних технологій, зокрема, ПЛР-аналіз в системі лабораторних досліджень, при встановлення діагнозу.	+	+	+	+	+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, - виконання завдань самостійної роботи

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми Аспекти сучасних діагностичних досліджень та превенції хвороб тварин	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекоменд. література	
	Аудиторна робота		Сам. роб./навч практ		
	лек.	ЛПЗ			
Тема 1. Етико-правові засади біоветеринарної діяльності, визначення ролі комітетів з етики в проведенні лабораторних та клінічних досліджень. Комплекс сучасних стандартних першочергових загально-клінічних лабораторно-інструментальних методів досліджень в нормі та за патології. Складання планів протиепізоотичної роботи та актів обстеження неблагополучних господарств.	2	2	16	2, 4, 5, 6, 7	
Тема 2. Міжнародні стандарти належної лабораторної практики при проведенні лабораторно-інструментальних досліджень, принципи створення лабораторій із застосуванням сучасного обладнання, новітніх медичних технологій та наукових розробок. Сучасні мікробіологічні методи дослідження в діагностиці інфекційних захворювань. Роль МЕБ, як джерела інформації, щодо благополуччя території. Аналіз інформації МЕБ. Порядок представлення інформації в МЕБ.	2	2	12	6, 7, 13, 14,	
Тема 3. Створення стандартних операційних процедур, протоколів лабораторних досліджень, правил аналізу, узагальнення та валідація результатів сучасних лабораторних досліджень. Сучасні імунологічні методи лабораторних досліджень. Методи діагностики інфекційних захворювань тварин з врахуванням анатомо-фізіологічних особливостей молодняку.	2	2	16	2, 4, 5, 6, 7, 13	
Тема 4. Цитофлуориметричний, генетичний, цитологічний, морфологічний та інші методи лабораторних досліджень в клінічній практиці. Сучасні вірусологічні методи лабораторних досліджень. Клінічне дослідження тварин, їх загального стану і окремих систем. Відбір та пересилка патологічного матеріалу для лабораторних досліджень.	2	2	12	2, 4, 5, 6, 7	
Тема 5. ПЛР-аналіз в системі лабораторних досліджень при встановлення діагнозу найпоширеніших захворювань, ідентифікації осіб. Алергічні методи діагностики інфекційних хвороб свиней та епізоотологічне обстеження неблагополучних господарств.	2	-	16	1, 3, 4, 6, 11, 12, 14	
ЗА СЕМЕСТР	10	8	72		
за навчальний рік	10	8	72		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Вміти здійснювати професійну діяльність, що	Методи викладання за джерелом знань: Словесні: розповідь, пояснення, бесіда	4	Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, переказ, виписування,	16

потребує етико-правових знань біоветеринарної діяльності, з етики в проведенні лабораторних та клінічних досліджень.	<p>(евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p><i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>		
ДРН 2. Вміти використовувати інформаційні технології та міжнародні стандарти належної лабораторної практики при проведенні лабораторно-інструментальних досліджень, принципи створення лабораторій із застосуванням сучасного обладнання, новітніх медичних технологій та наукових розробок та сучасні мікробіологічні методи дослідження в діагностиці інфекційних захворювань.	<p>Методи викладення за джерелом знань:</p> <p><i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p><i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>	4	<p>Методи навчання за джерелом знань:</p> <p><i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p> <p>Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).</p> <p>Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))</p>
ДРН 3. Вміти створити стандартні операційні процедури, протоколи лабораторних досліджень, правила аналізу, узагальнення та валідацію результатів сучасних лабораторних	<p>Методи викладення за джерелом знань:</p> <p><i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p><i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та</p>	4	<p>Методи навчання за джерелом знань:</p> <p><i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p> <p>Активні методи (мозкова атака,</p>

досліджень.	<p>контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.</p>	<p>рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).</p> <p>Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)</p>	
ДРН 4. Вміти застосовувати на практиці правила належної лабораторної практики: цитофлуориметричний, генетичний, цитологічний, морфологічний та інші методи лабораторних досліджень в клінічній практиці.	<p>Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p><i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.</p>	<p>4</p> <p>Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p> <p>Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).</p> <p>Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)</p>	12
ДРН 5. Вміти проводити лабораторні дослідження з використанням сучасного обладнання та новітніх медичних технологій, зокрема, ПЛР-аналіз в системі лабораторних досліджень, при встановленні діагнозу.	<p>Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p><i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.</p>	<p>2</p> <p>Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p> <p>Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).</p> <p>Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)</p>	16

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено
2 семестр

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
	Тестування	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	45 балів / 45 %	Згідно графіку здачі модулів

5.1.1. Критерії оцінювання

2 семестр

Компонент ¹	Незадовільно			Відмінно ²
	< 12 балів	12-15 балів	15-18 балів	
Тематичне опитування	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконану усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	< 12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-практичних завдань. Виконання індивідуальних контрольних завдань значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест	≤ 5 балів	6-9 балів	10-13 балів	14-15 балів

¹ Зазначити компонент сумативного оцінювання

² Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

множинного вибору	Студент дає правильну відповідь на декілька питань ($\leq 33\%$ правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	Студент демонструє повний міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних відповідей).
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацюваного матеріалу	<9 балів	10-19 балів	20-39 балів	40-45 балів
	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не виконав самостійне опрацювання матеріалу.	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо опрацьовані, студент працював пасивно.	Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної роботи / індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.1. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навченні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

2 семестр

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11,12,13,14,15,16,17	2,4,6,8,10,12,14,15 тижні семестру
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 1-4, 5-9; 10-12; 13-15; 16-17.	4, 8,15 тижні семестру
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Протягом занять

5. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій
2. Плани практичних занять.

Рекомендована література

Базова

3. Пустовіт С.В. Деякі методологічні підходи до етичного регулювання медичних досліджень // Організація та проведення етичної експертизи біомедичних досліджень. – К.: Сфера, 2006. – С. 15-26.
4. Сенюта І. Правові основи біоетики // Формування особистості студентів як майбутніх фахівців лікарської справи, працівників охорони здоров'я та інших соціально-орієнтованих установ у контексті біоетики: [Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Львів, 6-7 берез. 2003 р.] - Львів, 2003. - С. 150.
5. Горячковский А.М. Клиническая биохимия в лабораторной диагностике. – 3-е изд., - Одесса: Экология, 2005. – 607 с.
6. Камышников, В.С. Техника лабораторных работ / В. С. Камышников. – Мн.: Белорусская наука, 2001. – 286 с.
7. Лісовий В.М., М'ясоедов В.В., Ковальова О.М. Біоетичні принципи випробувань лікарських засобів. – Харків: ХНМУ, 2012. – 144 с.
8. В.П.Черних, І.А.Зупанець, В.В.Пропіснова Основні положення концепції підготовки бакалаврів медицини за спеціальністю "Лабораторна діагностика" в національній фармацевтичній академії України// КЛІНІЧНА ФАРМАЦІЯ, 2001 - Т.5, №2
9. Good Clinical Practice: standard Operating Procedures for clinical Researches / A. Kolman et al. – John Wiley Sons, 1998. – 177 р.
10. Л.Є. Білоконь Методи лабораторної діагностики// Клінічна біохімія. Навчально-методичний посібник для студентів медичного факультету зі спеціальністі «Лабораторна діагностика»), 2011. С249-281
11. Концепція управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні наперіод до 2020 року. Наказ МОЗ Україні від 1 серпня 2011 року N 454. Інтернет джерело: Сайт Ліга Закон:
12. Полушкін П. М. Методичні розробки лекцій та практичних занять з «Організації лабораторних досліджень». – Д. : ДНУ, 2007. – 48 с.
13. Henry's Clinical Diagnosis and Management by Laboratory Methods / A. Richard, M. D. McPerson, R. Matthew, M. D. Pincus. – Commended, Basic and Clinical Sciences, BMA Awards, 2006. – 1472 р.
14. Танасійчук І.С. (2010) Алгоритм оцінки ефективності діагностичних критеріїв. Укр. журн. гематол., 4: 35–3